

נועם אמרים

דברי אלוקים חיים מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שיעור פרקי אבות, פרק ג, ליל שישי פרשת שלח, תש"פ

חכמי ישראל בכף מאזנים

בין רבי אליעזר הגדול לרבי אלעזר בן ערך

רבי יוחנן ותלמידיו

נלמד את דברי התנא בפרק ב' דאבות, שם אנו מוצאים דבר נפלא, שהתנא מונה והולך לספר את השתלשלות סדר הדורות של התנאים באופן שאין אנו מוצאים כמותו עוד במשנה. ומונה התנא שרבי יוחנן בן זכאי היה תלמידם של הלל ושמאי. בכתבי האר"י איתא שלא דבר של מה בכך, אלא דבר מכוון. כי הלל הזקן היתה לו נשמתו של משה רבנו עליו השלום, וגם רבי יוחנן בן זכאי, תלמידו אחריו, היתה לו נשמה גבוהה זו של משה רבינו אמהימנא. אשר על כן שניהם נפטרו במלאת להם מאה ועשרים שנים, כמניין שנותיו של משה עבד ה' שנשמתו פעפעה בהם.

להלן במשנה שונים חכמינו:

רבן יוחנן בן זכאי קיבל מהלל ומשמאי,
הוא היה אומר: אם למדת תורה הרבה,

אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכך נוצרת. המשנה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, ואלו הן: רבי אליעזר בן הורקנוס, ורבי יהושע בן חנניה, ורבי יוסי הכהן, ורבי שמעון בן נתנאל, ורבי אלעזר בן ערך. הוא היה מונה שבחן. רבי אליעזר בן הורקנוס, בור סוד שאינו מאבד טיפה. רבי יהושע בן חנניה, אשרי יולדתו. רבי יוסי הכהן, חסיד. רבי שמעון בן נתנאל, ירא הטא. ורבי אלעזר בן ערך, מעיין המתנבא. ולא די בשבח זה אלא שמוסיף ואומר: הוא היה אומר, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הורקנוס בכף שניה, מכריע את כלם. אבא שאול אומר משמו: אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אליעזר בן הורקנוס אף עמהם, ורבי אלעזר בן ערך בכף שניה, מכריע את כלם.

הרי אנו נוכחים שנחלקו תנא-קמא ואבא שאול מי מהתנאים הקדושים, תלמידי רבי יוחנן בן זכאי, היה גדול יותר, רבי אליעזר בן הורקנוס או רבי אליעזר בן ערך. ועצם מחלוקת זו צריכה בירור מדוע נכתבה במשנה, וכי דרך נאה היא לחלוק ולמדוד את גדולתם של תנאים זה מול זה. ובכלל יש להבין את דעתו של אבא שאול הסובר שרבי אליעזר בן ערך גדול יותר ומה כל העניין של רבי אליעזר מול רבי אלעזר. הלא דבר הוא.

גדלותו דרבי אליעזר

נקדים להביא מהמסופר במדרש (במדבר רבה יט, תנחומא חוקת אות ח) אשר מספר רב אחא בשמו של רבי יוסי בר חנינא, שבאותה שעה בה עלה משה רבנו למרום לקבל תורה מפי הגבורה, שמע קולו של הקב"ה היושב ועוסק בתורה ולומד פרשת עגלה ערופה, ושמע את הקב"ה לומד בקול ואומר: "אליעזר בני - הלא הוא רבי אליעזר בן הורקנוס - אומר שעגלה ערופה יכולה להיות עד מלאת לה שנה ואילו פרה אדומה בת שתיים".

תמה משה רבנו: "ריבונו של עולם, הלא עליונים ותחתונים שלך הם ואתה אומר הלכה משמו של בשר ודם?" השיבו הבורא: "צדיק אחד יש לי בעולמי ועתיד לפתוח בפרשת פרה תחילה", על אתר נענה משה רבנו ואמר: "יהי רצון שיצא זה מחלציי", ועל כן נאמר על בניו של משה רבנו "ושם האחד אליעזר" הרומו על התנא הקדוש רבי אליעזר בן הורקנוס שהקב"ה אמר הלכה בשמו. וכל המדרש הזה מופלא ביותר וטעון דרישה וביאור.

כך מסופר בפרקי דרבי אליעזר (פרק א) והדברים מובאים גם באבות דרבי נתן (פרק שיש), סיפורו

של רבי אליעזר בן הורקנוס. הוא נולד בביתו של הורקנוס שהיה תנא וקדוש אלוקים ובד בבד גם עשה חיל בנכסיו ועושרו היה גדול. בנים מוצלחים נולדו לו, גביר'ישע קינדער שהיו תלמידי חכמים, אהובים למעלה ונחמדים למטה. כל בניו היו למדנים ומוכשרים מלבד אחד מבניו, אליעזר שמו. אליעזר זה לא היה לו חשק וכישרון ללמוד ולהחכים על כן היה מתעסק בעבודת השדה, כשההבדל בינו לבין אחיו - ניכר למאד.

הוא היה כבר בן כ"ח ועדיין היה בור גמור ועם-הארץ לחומרא. הוא לא נשא אשה ולא ידע כלל לקרוא ולכתוב, אפילו פרשה ראשונה של קריאת-שמע לא ידע לקרוא - מן הסתם היה אומר בעל-פה או שהיו קורין יחד עמו. אולם בדבר אחד הצטיין, בעבודת האדמה. הוא היה חורש מומחה, עושה חיל עם השוורים, החמורים והסוסים ובכל עבודת השדה. העם-ארצות שלו כאבה מאד לאביו והיטב חרה לו על בנו המתחבר רק לעבודת האדמה ואילו בתורה אינו שם יתבו, על כן, כשכתב את שטר צוואתו המוקדמת, הוא הוציא ממנה את אליעזר בנו, שלא יירש מאומה מכל רכושו הגדול והכביר.

פעם אחת עמל אליעזר לחרוש שדה טרשים, החרישה היתה קשה וכמעט בלתי אפשרית אולם הוא התאמץ ויגע עד שהשדה נחרשה לתפארת. פנה אליו אחד ואמר: אם יכולת כך להתאמץ ולחרוש את השדה הקשה הזו, ודאי תוכל גם ללמוד ולהפוך לתלמיד-חכם. סבר אליעזר איש האדמה וקיבל, הוא הגיע למסקנה שאכן הצדק עם הלה. פנה לאביו ואמר לו שרצונו ללמוד תורה, אולם אביו הקדוש סבר שהוא כבר איחר את המועד ואמר לו, צא

ותישא אשה, הקם משפחה וגדל ילדים לתורה שיהיו המה תלמידי-חכמים, אולם אתה עצמך לא תוכל כבר להיות תלמיד-חכם ובן תורה, הלא אתה כבר כמעט בן שלושים. אולם הוא התעקש והלך ללמוד אצל רבי יוחנן בן זכאי עד שצמח להיות שם רבי אליעזר הגדול, רבן של ישראל.

עלה מעלות רמות

בפירוש 'מגן אבות' על אבות דרבי-נתן, מבאר המהרי"ט צהלון, חד מגדולי הגאונים, שהתנא האלוקי הורקנוס ניסה בתחילה בכל כוחו להחדיר לבנו אהבת תורה, הוא הלא היה מנכבדי חכמי ועשירי ישראל ועל כן החזיקו את בנו בישיבה משך שנים, אולם הוא ראה שאליעזר בנו אין לו טעם לתורה, הוא התייאש ממנו וסבר שיש לו ראש חלש, ראש קשה כאבן והוא אכן כבר לא יוכל לצמוח לחכם בתורה עד שהרים ממנו ידיים ושחררו לעבודת הקרקע.

הרד"ל (רבי דוד לוריא קדישא) ביאר בביאורו על פרקי דרבי אליעזר, שמה ששכנע אותו לאחר אותה חרישת שדה טרשים, לשוב לבית המדרש ולנסות את כוחו בתורה, היה אכן אותה שדה, השדה שהיתה קשה כאבן. באותה שעה אמר לעצמו שאם אפשר לחרוש שדה טרשים ולזרוע בה זרעים שיצמחו, הרי שגם את ראשו, ראש האבן, יהיה ניתן לחרוש ולבקוע, לזרוע בו זרעים ולהצמיח ממנו פירות טובות. כי אין דבר העומד בפני הרצון.

ואכן, אין דבר העומד בפני הרצון. רבי אליעזר הגדול צמח והתעלה עד שהעפיל לפסגות רמות והוא-הוא היחיד בין רבותינו התנאים אשר זכה לכינוי הנשגב 'הגדול'. ולא עוד, אלא שגילו רבותינו (אבות דר"ג, שם; פרקי דר"א פ"ב) שבשעה שהיה

רבי אליעזר בן הורקנוס דורש בדברי תורה, היו פניו מאירות כאור החמה, כמו שהיה אצל משה רבנו, עד שהנוכחים לא ידעו אם בחוץ מאיר אור יום או שמא הלילה ירד, עד כדי כך קרן אור פניו. והיה אומר דברי-תורה שלא שמעתם אוזן. ובזוהרא קדישא (ח"א צט, א) איתא ששמועותיו היו מאירות כנתינתן בסיני, כמו בעת שנמסרו למשה רבנו מפי הגבורה על הר סיני. ומוסיף שם שאילו היו כל דיירי עולם סופרים, לא היו יכולים להעלות על גבי הכתב את רוב חידושיו של רבי אליעזר.

יתר על כך, התנא הקדוש רבי יהושע בן חנניה היה ידיו ורעו של רבי אליעזר ולמד יחד עמו בישיבה^א. וכאשר הוא נכנס לבית-המדרש ומצא את האבן עליה היה רבי אליעזר יושב, רכן ונישק את האבן ואמר: "האבן הזו דומה להר סיני וזה שישב עליה, רבי אליעזר, הלא הוא קדוש-קדוש-קדוש כקדושת ארון הברית בו היו מונחים לוחות האבן שכתובים היו בכתב ידו של הקב"ה".

יושב על אבן ומלמד

נוכל לבאר, שמא הטעם לכך שרבי אליעזר בן הורקנוס היה יושב ושונה על גבי אבן דווקא, הוא על מנת להזכיר לעצמו בכל רגע את פרשת האבנים שבשדה הטרשים אשר לאחר שראה

א רבי יהושע בן חנניה היה מגדולי התנאים, עליו קראו בגמרא את המקרא 'אשרי יולדתו'. הוא היה נצר למשפחה חשובה ולאם קדושה אשר בעת הריגה היתה מגיעה לבית-המדרש על מנת שהעובר שבמעיה ישמע דברי תורה וקדושה. ובלידתו, מיומו הראשון, קבעה אמו את עריסתו בבית-המדרש על מנת שיוק דברי תורה אל נשמתו, והוא היה מהתנאים שהיו בעלייה בעת גזירת ח"י דבר כמבואר במסכת שבת.

מזכיר הלכה בשמו ומשה מתאווה שיהא מיוצא חלציו.

ברוב סגולת נשמתו העיד עליו רבנו הק' שאילו היה בכף אחת וכל חכמי ישראל בכף השנייה של המאזניים, היה הוא מכריע את כולם, כי הוא זה ששינה את טבעו מן הקצה אל הקצה עד שהגיע למדרגתו הנשגבה ונשמתו נעשתה נשמה כוללת אשר כלל הנשמות נכללות בתוכה.

כוח שלושת הדיינים

נוסיף להעמיק עוד ונבאר דברים שהביא בספר הקדוש 'בני יוסף ובני בנימין'², אשר מביא משמו של זקנו הרה"ק ה'בני יששכר' מדינוב ז"ע לבאר על הכתוב אצל אשה שנדרה נדר ובעלה הפר לה את נדרה אולם היא עדיין אינה יודעת שנדרה אינו קיים עוד והיא עוברת על נדרה מתוך מחשבה שהיא אכן עוברת, אזי למרות שבפועל לא עברה כל עוון, נאמר בתורה אודותיה **וה' יסלח לה**, על כך שבמחשבתה חישבה לחטא. ודבר זה כלל הוא שכל מקום שנאמר בתורה **והשם**, הכוונה על הקב"ה ובית-דינו, ולכאורה, מה בית דינו שייך הכא לגבי האשה שהפרה נדרה.

לביאור הדבר הוא מקדים להביא נסתרות אשר גילה בספר הקדמון 'ברית כהונת עולם' (מאמר אילוי של יצחק, פרק מט) לבאר מדוע כאשר נודר אדם נדר והוא רוצה להפירו, עליו להתייצב לפני בית-דין של שלושה והם מהפכים בנדרו ומנסים

ב מחברו היה הרה"ק רבי בנימין יוסף ז"ע, נכדו - בן חתנו של הרה"ק ה'בני יששכר' מדינוב ז"ע. צדיק זה נפטר בלא שהשאיר אחריו זרע של קימא ובספרו הוא מבקש שיגידו דברי תורה בשמו ואת בקשתו נקיים לזכרו הטהור.

שהוא מצליח לחורשה הוא הבין שהוא יוכל לצמוח לתלמיד-חכם ולגדול בתורה. מהאבנים הוא למד את כוחו ואת זה רצה ליכות בכל רגע ורגע, שאכן כל אחד יכול להצליח, יגעתי ומצאתי תאמין, יגיע כפיך כי תאכל, אשריך וטוב לך. זה הטעם לכך שרבי יהושע בן חנניה הכריז על האבן הזו שהיא קדושה בקדושת הר סיני, כי היא היתה המרמז על הנחלת התורה, על היכולת לכל אחד ללמוד תורה ולהצליח בה. ממילא נבין שאכן התאווה משה רבנו שרבי אליעזר הגדול יהיה מבין צאצאיו - תנא קדוש כזה אשר הצליח להפוך את טבעו ולהיעשות מעם הארץ לגדול הגדולים.

נמשיך עוד להבין את המעלה אשר מכריז רבי יוחנן בן זכאי על תלמידו רבי אליעזר - **בור סוד שאינו מאבד טיפה**. כלומר, תחילתו שהיא **בור** ועם הארץ וסופו שנהפך ל**כזה שאינו מאבד טיפה** מתורתו. ואם נחשב מניין תיבות **בור סוד שאינו מאבד טיפה** נמצא סך **תש"צ** כמניין **נשמת**, ללמד על נשמתו של תנא קדוש זה אשר התרוממה כל כך עד שהשתלטה על כל גופו וגם החלק החומרי שבגופו הפך להיות קדוש כנשמה קדושה, עד כדי כך העפיל בסולם המדרגות.

עוד נמצא רמז לקדושת נשמתו של תנא קדישא זה, אשר הוא מרמז בכתוב **נר הוי"ה נשמת אדם**, כי תיבות אלה עולות, עם התיבות, למניין **אלף קמ"ו**, ממש כמניין התיבות **יצא חטר אליעזר בן הורקנוס**. מכאן נבין את גודל רום נשמתו של תנא קדוש זה אשר נשמתו היתה מקודשת ביותר, נר ה'. ומי שנשמתו היא גבוהה כל-כך, נשמה כוללת, מובן שהקב"ה

למצוא לו פתח להיתר, כלומר - אילו היה יודע בשעת נדרו שכך וכך, הרי לא היה נודר וממילא נדרו מבטל. ומבאר ה'ברית כהונת עולם' שסוד נפלא יש בדבר, כי הנה האותיות המקדימות לתיבת נדר הן - **מג"ק** (במספר קמ"ג) ובאותיות הללו **קמ"ג** מרומזים שלושת הדיינים.

הראשון בין הדיינים הרי הוא מכוון נגד מידת החסד הנאחזת בשם **א-5**, כדכתיב - חסד קל כל היום. הדיין השני מכוון נגד מידת הגבורה, שם **אלוקים**, כדכתיב - **אלוקים** ניצב בעדת קל. ואילו הדיין השלישי הוא המכריע ביניהם בכוח מידת תפארת שהיא מכוונת נגד שם הוי"ה הקדוש. ואם נחשב את שלושת שמות הקודש נגדם מכוונים הדיינים, **א-5**, **אלקים**, הוי"ה, נמצא במכוון כמספר **קמ"ג**, כמניין האותיות הקודמות לנדר.

השתא אם נחשב שלוש פעמים מניין **קמ"ג**, כנגד שלושת הדיינים, נמצא מספר תיבת **משפט**, כי הדיינים דנים במשפט על ידי שהם ממותיקים את הדיינים ומעקרים את הנדר ובכך הוא מופר ומתבטל. כעת יובן מדובר נאמר **וה' ים"ח** - **יה** - **ים"ח** עולה כמספר קמ"ג, והדבר מרמז על הקב"ה ובית דינו, כי בכוח הבית-דין מבטלים את הנדר ועוקרים אותו.

המתקת הדיינים

צאו וראו נפלאות התורה. נלך ונחשב את מספר קמ"ג, שהוא הכולל של שמות הקודש שבכוח הדיינים, בתוספת מספר א' נוסף, לרמז על הקב"ה אשר מבלעדיו אין מאומה, ונגיע למספר קמ"ד. והלא כל דיין ודיין צריך בפני עצמו את הקב"ה ואת הסייעתא-דשמיא, על כן נוסף עוד ג' למספר והרי לנו **קמ"ז**. המספר הזה הוא

המרמז על הקב"ה ובית-דינו גם יחד. ועתה אם נחשב את ההפרש בכמה רב מספרו של רבי **אליעזר בן הורקנוס** (אלף ט') ממספר שמו של רבי **אליעזר בן ערך** (תתס"ב), נמצא שההפרש ביניהם עומד על סך **קמ"ז** - כי בכוח קדושתו של רבי אליעזר בן הורקנוס הוא פועל אשר פועל בית הדין יחד עם הקב"ה, להמתיק את הדינים מעל בני ישראל.

כאן נוכל לבאר שכאשר המשנה עוסקת מי גדול ממי, רבי אליעזר בן הורקנוס או רבי אליעזר בן ערך, אין הכוונה למדוד את גדולתם וקדושתם אשר מי ימנה, אלא הכוונה לעסוק ולברר לגבי כוח המתקת הדינים, מי מהם יש לו כוח גדול יותר להמתיק את הדינים, האם רבי אליעזר בן הורקנוס שמספרו **אלף ט'** או שמוא דווקא רבי אליעזר בן ערך שמספרו **תתס"ב**. כי ההפרש ביניהם הוא זה הרומז על המספר של הוי"ה ובית דינו אשר יחדיו ממתיקים את מידת הדין.

כמו רבי אליעזר בן הורקנוס, הרי שגם רבי אליעזר בן ערך היתה לו נשמה כוללת וקדושה, שכן מניין שמו, תתס"ב, עולה כמספר **נשמת כל חי** עה"ת והכולל, כי היתה לו נשמה הכוללת את נשמת כל חי. צדיק זה גם מכוון נגד בית המקדש, מקום משכן השכינה ושמו עולה כמספר **בית המקדש**, ואף כמניין **ראש השנה** עם הכולל, כי כל עניין ראש השנה ותכלית הבריאה הוא האדם, והוא זה האדם שהיה נזר ותכלית הבריאה, גדול וקדוש היה עד למאד. ואין באים להשוות בין שני התנאים הקדושים הללו אלא לברר כאמור לגבי הכוח להמתיק את הדינים בלבד.

לזכות את ישראל

משנגענו בעומקם ורוחבם של דברים, נוכל לבאר את ביאור המשנה באופן נפלא. כי הנה אם היו לנו את כוחו של רבי אליעזר בן הורקנוס בלבד, לא היה אדם יכול לעמוד בפני בית-דין של מעלה. כי הלא רבי אליעזר הגדול מחייב את כולנו, מי הוא זה אשר יש לו ראש חלק יותר מתנא קדוש זה אשר כמעט שלושים שנה היה איש אדמה ובכל זאת העפיל להיכן שהעפיל והשיג את אשר השיג. על כן בא אבא שאול, בשמו של רבי יוחנן בן זכאי, והוא רוצה לזכות את ישראל שיהיה להם פתחון פה לענות ביום הדין והתוכחה ולא יתחייבו בדינם מחמת רבי אליעזר בן הורקנוס ששמו מורה על בית-דין של מעלה, ועל כן הביא את שמו של רבי אלעזר בן ערך. מאחר ורבי יוחנן **בן** - הבין, **זכאי** - שצריך לזכות את ישראל מן הדין.

ומדוע דווקא רבי אלעזר בן ערך? כי רבי אלעזר בן ערך מורה על כוח התשובה, שכל אחד מישראל יכול לשוב בתשובה שלימה, כי כאשר האדם מטיב את לבבו ומטהר אותו מכל חלאה ואשמה והוא שב לפני קונה בתשובה מעליה, הוא מכניע את הס"מ ואת מידת הדין והוא זוכה לרחמי שמים. ודבר זה נרמז בשמו של רבי אלעזר בן ערך, הן מחמת שהוא התנא אשר בחר ב'לב טוב' כמידה הטובה ביותר, וביותר כי שמו **רבי אלעזר בן ערך** עולה כמספר התיבות **תשובה, לב טוב, שהמה מכניעים את הס"מ**, חושבנא דדין כחושבנא דדין. על כן הזכיר רבי יוחנן בן זכאי את תלמידו זה על מנת שכל אחד מישראל תהיה לו זכות ויהיה לו פתחון פה על ידי שיוכל לשוב בתשובה שלימה.

אשר על כן אמר שרבי אלעזר בן ערך הוא זה אשר מכריע את הכף, לא כי היה גדול מרבי אליעזר בן הורקנוס, אלא כי הוא זה אשר מכריע לטובת בני ישראל בכוח התשובה והכנעת הסטרא-אחרא. ואת זאת עושים על ידי מידת לב-טוב, על ידי שמסירים את לב האבן ועל ידי שהולכים אחר הלב, להיטיב לזולת, לסייע למי שצריך סיוע ואפילו על ידי מילת חיזוק ועידוד בלבד שמעודדים את הזולת, על ידי כן מכניעים את היצר וזוכים להתקשר עם נשמתו של רבי אלעזר בן ערך, אותו תנא קדוש וטהור שחכמי התלמוד עליו מעידים שבשעה שהיה יושב ודורש בתורה היתה אש מקיפה אותו ומלאכי מעלה היו משבחים לבוראם על שהוריד לעולם הזה תנא קדוש שכזה.

ובכוחו ובזכותו של רבי אלעזר בן ערך ובכוח מידתו, מידת לב טוב, דנים את כל בני ישראל לכף זכות, לזכותם ולפתוח להם פתח של תשובה ועזיבת החטא.

להרעיף מילה טובה

את הדברים הללו עלינו לקחת עמנו לעובדא ולמעשה, לנהוג ולפעול על פי מידתו של רבי אלעזר בן ערך, מידת לב טוב. הלא זאת ראינו אצל צדיקי וקדושי עליון שהיו משתדלים לומר דברי חיזוק ועידוד ומילים טובות לאחרים, בסבר פנים יפות ועל ידי כן החדירו בלבבות חיות דקדושה. בדרכם עלינו לילך ואת מעשיהם עלינו לחקות ביתר שאת.

הדברים אמורים על אחת כמה וכמה בימים הללו, כאשר רבים הם אשר נשבר מקור לחמם ומטה ליפול, ישנם כאלה שהמצב הביאם לידי

פת לחם ממש, ירחם עליהם ה'. כשאומרים מילה טובה ואף מוסיפים דבר חיזוק ועידוד - זוכים לדברים הרבה, ואשרי מי שיכול להוסיף ולסייע בפועל ממש לרעהו. אין לתאר ואין לשער כמה רעש נעשה בשמים כשפועלים לסייע לזולתנו, אם על ידי סיוע פיזי וכספי ובייחוד על ידי מילה טובה שהיא כמו רטייה על המכה שבלב.

רובא דעלמא סוברים שכוחו המיוחד של הרה"ק רבי ישעיה בן רבי משה מקרעסטיר זי"ע היה על ידי שהיה מעניק דברי מאכל ודואג במסירות לשובע נפשם של בני ישראל; אולם מי ששומע ממי שיודע היטב מה שהיה בקרעסטיר של מעלה, יודע לספר על כך שלצד האוכל החם והמשקה ומידת הכנסת אורחים שהעפילה בקרעסטיר למדרגות נשגבות, היה הצדיק רבי ישעיה'לה משחיל דברי חיזוק ועידוד בין חלוקת המאכלים. נכנסו ובאו אליו יהודים עם מועקה ומרירות על ליבם וכאשר יצאו, כמו אבן כבדה נגולה מעל ליבם.

כמה אפשר לפעול על ידי מילה טובה, אין לשער, אפילו דברי מוסר ותוכחה אפשר להעביר בנעימות על ידי מילים טובות ומחזקות. הכל תלוי בסגנון ובצורה בה הדברים נאמרים. עינינו נתלות השמיימה שהקב"ה יזכנו שנוכל להגיד מילים טובות לרענו ולחזק נפשות בית ישראל בכוח גדול וחשוב זה.

הנה ניציבים אנו לקראת הכניסה לחודשי תמוז ואב, חודשים אשר מחד גיסא ידועים כירחים הקשים לבני ישראל, אולם בידנו הדבר להפוך את מהות הירחים הללו שיהיו מאירים לבני ישראל בכל מקום שהם. זאת על פי המבואר

בכתבי האר"י החי זי"ע שהלא בספר יצירה איתא שחודשים אלה, תמוז ואב, מכוונים נגד עיני העם, עינו הימנית ועינו השמאלית, ועל כך קובל הכתוב - **עיני עיני ירדה מים**; אולם מידה כנגד מידה יש לעומת זה - **עיני ה' אלוך בך בה**, כי אפשר להפוך את העיניים לבחינה טובה של עיני ה', כי הלא תמוז נוטריקון - זמני תשובה ממשמשין ובאין ואפשר להפוך את החודש לחודש של תשובה ואילו את חודש אב לחודש של נחמה, זה ינחמנו.

ויהא רעווא שנזכה לקבל על עצמנו להרעיף טללי נוחם ומילים טובות לזולתנו, הן בבית פנימה והן מחוצה לו. לדבר לכל אחד בנחת ובטוב לב. ואם כה ננהג, הרי מידה כנגד מידה נזכה שהקב"ה יתנהג עמנו בכה, הוא יאיר לנו ויוציא אותנו מאפילה לאור גדול ויחיש לנו את הגאולה השלימה בקרוב בימינו.

יהי רצון שנזכה לשבת של שמחה בזכותו של הרה"ק רבי שלום שכנא מפרוהוביטש זי"ע (אביו של הרה"ק מרוז'ין זי"ע) שהבטיח שמי שיזכיר שמו בליל שישי, יזכה לשבת מבורכת מלאת טוב. ואכן תפילתנו שנזכה להפיק מהשבת הקרובה את כל הטובות הטמונות בה. בפרשה זו, פרשת שלח, נאמר - סלח נא לעוון העם הזה כגודל חסדך, אותה אמירה שאנו אומרים ביום הקדוש. תפילתנו שבמהרה נזכה לשמוע מפי הגבורה, ויאמר ה' סלחתי כדברך, בביאת גואל צדק במהרה אמן ואמן.

התודה והברכה לידידינו היקר
שתרם מהונו את גליון השבוע

הנה"ח הרה"ג **שמואל פישמאן** שליט"א
בעל אכסניה של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במונטריאל

לרגל שמהת אירוסי נכדתו בשעטו"מ

יה"ר מלפני אבינו שבשמים שיזכה לראות רוב נחת יהודי מכל
יוצ"ח ולגדלם לתורה ולחופה ולמצוות ע"ד התורה והחסידות
ובדרך רביה"ק אכ"ר

מערכת קול סאסוב

תוכן עשיר של דברות קודש ועדכוניים מהנעשה בחצר הקודש

חדש שלוחה מיוחדת
לשעירים ועדכוניים בלשה"ק
- שלוחה 6 מתפריט ראשי

077-26-111-04

מארה"ב: **1845-375-8752**

זמנים לפרשת קרח בחו"ל שלח

מיצאי יו"ט ר"ת	הדלקת נרות	
9:01	7:27	ישמח משה
9:04	7:12	ירושלים
9:42	8:12	ניו יורק
10:33	9:06	לונדון

יו"ל ע"י **"מכון נועם אמרים"** סאסוב
רח' קדושת יו"ט 1, קרית ישמח משה, גני תקווה
טל: 052-768-8014 | פקס: 03-736-1653
dtsassov@gmail.com

הפצת הדא"ח לזיכוי הרבים - כל הזכויות שמורות ©

מעומק לבבינו מברכים אנו ברכת מזלא טבא
לאנ"ש היקרים כל אחד בשמו הטוב יבורך הלוא המה

ידידנו הנכבד הרבני הנגיד המפואר ר' **אהרן שלמה**

פעלדמאן שליט"א מונטריאל

וחתנו ידידנו הנכבד הרה"ח ר' **נחמן רויזנער** הי"ו

מונטריאל לרגל אירוסי נכדתו-בתו

עב"ג החתן המופלג הבה"ח **בן ציון פישמאן** נ"ו בן

הרה"ח ר' **מאיר** הי"ו ומוס"ב בשעטו"מ

הרה"ח **אשר אנשיל הירש** הי"ו גמזו

לרגל נישואי בתו עב"ג החתן

הבה"ח בנש"ק **ישראל יעקב כהנא** נ"ו בשעטו"מ

הרה"ח **מנחם מענדל וועג** הי"ו בית שמש

לרגל הולדת בנו בשעטו"מ

הרה"ח ר' **אברהם שישא** שליט"א ירושלים

חתן הגה"צ **דומ"ץ סאטמור ירושלים** שליט"א

לרגל שמהת החאלאקה לבנו בשעטו"מ

הרה"ח ר' **אברהם יהושע העשיל טייטלבוים** שליט"א

ולאביו הגה"צ **דומ"ץ סאטמור ירושלים** שליט"א

לרגל הולדת הבן / הנכד בשעטו"מ

הרה"ח ר' **מרדכי דונט** הי"ו אלעד

חתן ידידנו הרה"ח ר' **ישראל הרטמן** הי"ו קרית ישמח

משה לרגל הולדת בתו-נכדתו בשעטו"מ

יה"ר שיזוכו לראות רוב נחת מכל יוצ"ח ולגדלם
לתורה לחופה ולמעש"ט עד ביגוא"צ בב"א

לקבלת הגליון כל שבוע באימייל שלחו הודעה ל: dtsassov@gmail.com

שעות רבות וכסף רב מוכנסות בעריכת הגליון שיצא בטוב טעם ודעת
ובשפה ברורה, לכן פונים אנו בבקשה לכל אני"ש לקחת חבל בנעימים
ולהשתתף בהוצאות הפצת הדא"ח, ונאה הדבר ומקובל לתרום
בעידן דחדווא בעת שמחה או לעי"י יקירים אנא צרו קשר עם
המכון ושאו את נדבת לבכם